

Poprzedni rok szkolny był niezwykłym doświadczeniem edukacyjnym, pod wieloma względami trudnym. Stworzył również wiele nowych możliwości i pozwolił inaczej spojrzeć na szkołę. Powrotowi do tradycyjnej nauki towarzyszą dzieciom i ich rodzicom rozmaite emocje, wyzwania i zadania. Jak nasza szkoła powinna na nie odpowiedzieć? O to postanowiliśmy zapytać, w krótkim badaniu. Chcieliśmy w nim usłyszeć o doświadczeniach rodziców, o ich potrzebach, obawach i oczekiwaniach, związanych z powrotem dzieci do stacjonarnej nauki w szkole. Poniżej opracowanie wyników ankiet. Zapraszamy do lektury.

Nauczyciele

ZBIORCZE PODSUMOWANIE ANKIETY „POWRÓT DO SZKOŁY” KLASY 1 -3

Ogółem w ankiecie wzięło udział 210 respondentów. Z pytaniami zwróciliśmy się do rodziców dzieci klas 1 -3.

Pytanie	Liczba głosów	Wypowiedzi respondentów w zakresie pytań otwartych
1. Podczas rozmów z dzieckiem o rozpoczęciu nowego roku szkolnego, Państwa dziecko mówi, że:		
a) nie chce iść do szkoły i nie chce powiedzieć dlaczego	4	
b) nie chce iść do szkoły, ponieważ	6	<ul style="list-style-type: none"> – boi się, że ktoś będzie mu dokuczał – jest leniwa do nauki, ale generalnie lubi szkołę – boi się, że wszystko zapomniał i nie będzie miał kolegów – lubi przebywać w domu i leniuchować – bo chce więcej odpocząć – bo się stresuje
c) chce iść do szkoły, ale	9	<ul style="list-style-type: none"> – ale niechętnie wstaje – ale boi się, że będzie dużo nauki i dobrze sobie nie poradzi (3) – ale boi się, że nie będzie fajnie – ale nie chce do świetlicy – ale tylko dla spotkania z przyjaciółmi – liczą się tylko koledzy

		– ale wolał zdalne
d) cieszy się, że idzie do szkoły	186	
2. Czy jest coś, co Państwa niepokoi w zachowaniu dziecka w związku z rozpoczęciem roku szkolnego?	27 Część rodziców niczego nie zaznaczała; 89 stwierdziło zdecydowanie, że nie ma obaw.	<ul style="list-style-type: none"> – martwię się, że nie poradzi sobie z nauką (10) – martwię się, że będzie się denerwować, jeśli nie poradzi sobie z nauką – dziecko jest zawstydzone, nieśmiałe (5); – jak dziecko poradzi sobie po pandemii (zaległości), czy będzie umiało się skupić (3) – obawiam się, czy znów będzie nadpobudliwe w czasie lekcji (2) – strach przed nieznanym (3), córka boi się, że zostanie obrażona w nowej szkole i nie znajdzie przyjaciół (1) – obawy związane z lekcjami online; dziecko ich nie chce, woli być w szkole z rówieśnikami – dziecko boi się świetlicy, bo tam mu dokuczają – - niechęć dziecka do nauki
3. Co najbardziej ucieszy Państwa dziecko w szkole?		
a) spotkanie z koleżankami/kolegami	172	
b) zdobywanie nowych umiejętności, wiedzy	117	
c) spotkanie z wychowawcą	77	
d) zabawy w czasie przerw	61	
e) inne	7	wycieczki, koła zainteresowań, w.fiz., kosmos
4. Jakie mają Państwo oczekiwania wobec szkoły? (Jak możemy pomóc?)	Nie wszyscy się wypowiedzieli. Niektórzy rodzice natomiast podawali po	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie spokojnej, miłej, życzliwej i przyjaznej dzieciom atmosfery (10) – indywidualne podejście do dziecka (16) – wspieranie i motywowanie dzieci (6), akceptacja (3) i empatia wobec dziecka (3) – praca w spokojnej atmosferze (4), bez

	<p>kilka oczekiwań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> zakłócania toku lekcji (1) – dbałość o relacje rówieśnicze (7) – dobre relacje uczeń – nauczyciel i nauczyciel – rodzic (5) – pomoc w rozwiązywaniu problemów w nauce oraz z rówieśnikami (4) – zapewnienie dzieciom odpowiedniej opieki i dbałość o bezpieczeństwo (30) – więcej zajęć integracyjnych, wycieczek, wyjść do kina, teatru, muzeum (4) – zajęcia pozalekcyjne, rozwijające (15), – język angielski (4) – wyposażenie dzieci w umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy (5) – uczciwe ocenianie – pozostać przy nauce stacjonarnej (3) – lepiej zorganizować system zajęć w świetlicy – zajęcia logopedyczne (18) – współpraca z pedagogiem i psychologiem – rozwijać tożsamość i poczucie jedności z uczniami SP 4 – budowanie pewności siebie (4) – pomoc w przezwyciężaniu trudności (2) – wysoki poziom nauczania (5) – wyższy poziom nauczania (1) – pomoc w nauce i wychowaniu, pomoc w zdobywaniu wiedzy (8) – dobra diagnoza problemów dziecka – ciekawe lekcje, dyskusja, empatyczne podejście, pobudzanie do samodzielnego myślenia, rozwiązywania problemów (2) – pogadanki na temat lęku i niepewności po pandemii „Mojemu dziecku trudno uwierzyć, że pandemia i jej konsekwencje dotyczą wszystkich, również innych dzieci. Może, jeśli istniałaby możliwość i czas, można by przeprowadzić lekcje/pogadankę odnośnie emocji i metod radzenia sobie z tymi negatywnymi odczuciami (lęk, obniżony nastrój)”
--	-------------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze dla dzieci - integracja klasy bez podziału na słabszych i lepszych - zdobywanie praktycznej wiedzy w ciekawy sposób - rozmowy z pedagogiem - szkoła spełnia oczekiwania (10) - uśmiech nauczyciela ☺
5. W jakim zakresie możemy liczyć na Państwa pomoc?	Jw	<p>47 – pomoc w organizacji imprez klasowych i szkolnych oraz wycieczek</p> <p>6 - pomoc w rozwiązywaniu problemów z dziećmi</p> <p>4 - pomoc przy organizacji świąt, pomoc kulinarna</p> <p>1 - grafika komputerowa</p> <p>72 - osoby wyraziło otwartość na propozycje; część wskazywała jednak na ograniczenia czasowe, 1 osoba zadeklarowała pomoc w 100%</p> <p>1 - materiały szkolne</p> <p>2 - wsparcie finansowe</p> <p>6 - w miarę możliwości, ciężko stwierdzić</p> <p>1 - dziecko będzie zawsze przygotowane do zajęć (!!!), motywowanie dziecka do nauki 1</p> <p>1 - kontakty z wychowawcą</p> <p>1 - wpajanie dziecku szacunku do pracy nauczyciela, do otoczenia; wpajanie uniwersalnych wartości</p> <p>1 - nic</p>

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Poprzedni rok szkolny był niezwykle doświadczeniem edukacyjnym, pod wieloma względami trudnym. Stworzył również wiele nowych możliwości i pozwolił inaczej spojrzeć na szkołę. Powrotowi do tradycyjnej nauki towarzyszą dzieciom i ich rodzicom rozmaite emocje, wyzwania i zadania. Jak nasza szkoła powinna na nie odpowiedzieć - o to postanowiliśmy zapytać, w krótkim badaniu. Chcieliśmy w nim usłyszeć o doświadczeniach rodziców dzieci, o ich potrzebach, obawach i oczekiwaniach, związanych z powrotem do szkoły.

Ankiety były anonimowe.

I. Z wypowiedzi rodziców wynika, że znaczna większość dzieci **89%** bezwarunkowo cieszy się z powrotu do szkoły i z nauki stacjonarnej.

5 % dzieci, zdaniem rodziców, nie chce powrotu do szkoły. Mniej niż połowa tej grupy nie podała powodu niechęci dzieci do powrotu do szkoły. Natomiast nieco ponad połowa z tej grupy wymieniła następujące powody:

- boi się, że ktoś będzie mu dokuczał
- jest leniwa do nauki, ale generalnie lubi szkołę
- boi się, że wszystko zapomniał i nie będzie miał kolegów
- lubi przebywać w domu i leniuchować
- bo chce więcej odpocząć
- bo się stresuje

4,2% chętnie wraca do szkoły, ale:

- ale niechętnie wstaje
- ale boi się, że będzie dużo nauki i dobrze sobie nie poradzi (3)
- ale boi się, że nie będzie fajnie
- ale nie chce do świetlicy
- ale tylko dla spotkania z przyjaciółmi
- liczą się tylko koledzy
- ale wolał zdalne

II Obawy i niepokoje rodziców

Część rodziców niczego nie zaznaczała 99 (**47%**), co może sugerować, że takich problemów nie dostrzegają. 89 (**43%**) stwierdziło zdecydowanie, że nie ma obaw. 22 (**14%**) osób przekazało różne informacje dotyczące swych obaw:

- martwię się, że nie poradzi sobie z nauką (10)
- martwię się, że będzie się denerwować, jeśli nie poradzi sobie z nauką
- dziecko jest zawstydzone, nieśmiałe (5);
- jak dziecko poradzi sobie po pandemii (zaległości), czy będzie umiało się skupić (3)
- obawiam się, czy znów będzie nadpobudliwe w czasie lekcji (2)
- strach przed nieznanym (3), córka boi się, że zostanie obrażona w nowej szkole i nie znajdzie przyjaciół (1)
- obawy związane z lekcjami on- line; dziecko ich nie chce, woli być w szkole z rówieśnikami
- dziecko boi się świetlicy, bo tam mu dokuczają
- niechęć dziecka do nauki

III W tym pytaniu rodzice uczniów mieli możliwość kilku wyborów.

Zdaniem rodziców ich dzieciom najwięcej radości w powrocie do szkoły dają:

- kontakty z rówieśnikami 172 (**82%**)
- zdobywanie nowych umiejętności 117 (**56%**)

- kontakt z wychowawcą 72 (34%)
- zabawy w czasie przerw 66 (31%)
- inne 7 (3%) przykłady wycieczki, koła zainteresowań, w.fiz., kosmos?

IV Nie wszyscy się wypowiedzieli. Niektórzy rodzice natomiast podawali po kilka oczekiwań.

- tworzenie spokojnej, miłej, życzliwej i przyjaznej dzieciom atmosfery (10)
- indywidualne podejście do dziecka (16)
- wspieranie i motywowanie dzieci (6), akceptacja (3) i empatia wobec dziecka (3)
- praca w spokojnej atmosferze (4), bez zakłócania toku lekcji (1)
- dbałość o relacje rówieśnicze (7)
- dobre relacje uczeń – nauczyciel i nauczyciel – rodzic (5)
- pomoc w rozwiązywaniu problemów w nauce oraz z rówieśnikami (4)
- zapewnienie dzieciom odpowiedniej opieki i dbałość o bezpieczeństwo (30)
- więcej zajęć integracyjnych, wycieczek, wyjść do kina, teatru, muzeum (4)
- zajęcia pozalekcyjne, rozwijające (15), język angielski (4)
- wyposażenie dzieci w umiejętność samodzielnego zdobywania wiedzy (5)
- uczciwe ocenianie
- pozostać przy nauce stacjonarnej (3)
- lepiej zorganizować system zajęć w świetlicy
- zajęcia logopedyczne (18)
- współpraca z pedagogiem i psychologiem
- rozwijać tożsamość i poczucie jedności z uczniami SP 4
- budowanie pewności siebie (4)
- pomoc w przewyżnianiu trudności (2)
- wysoki poziom nauczania 5, wyższy poziom nauczania (1)
- pomoc w nauce i wychowaniu, pomoc w zdobywaniu wiedzy (8)
- dobra diagnoza problemów dziecka
- ciekawe lekcje, dyskusja, empatyczne podejście, pobudzanie do samodzielnego myślenia, rozwiązywania problemów (2)
- pogadanki na temat lęku i niepewności po pandemii
„Mojemu dziecku trudno uwierzyć, że pandemia i jej konsekwencje dotyczą wszystkich, również innych dzieci. Może, jeśli istniałaby możliwość i czas, można by przeprowadzić lekcje/ pogadankę odnośnie emocji i metod radzenia sobie z tymi negatywnymi odczuciami (lęk, obniżony nastrój)”
- lekcje wychowawcze dla dzieci
- integracja klasy bez podziału na słabszych i lepszych
- zdobywanie praktycznej wiedzy w ciekawy sposób
- rozmowy z pedagogiem
- szkoła spełnia oczekiwania (10)
- uśmiech nauczyciela

V Nie wszyscy się wypowiedzieli. Niektórzy rodzice natomiast podawali po kilka propozycji.

Formy pomocy zadeklarowanej przez rodziców:

47 – pomoc w organizacji imprez klasowych i szkolnych oraz wycieczek

6 pomoc w rozwiązywaniu problemów z dziećmi

4 pomoc przy organizacji świąt, pomoc kulinarna

1 grafika komputerowa

72 osoby wyraziło otwartość na propozycje; część wskazywała jednak na ograniczenia czasowe, 1 osoba zadeklarowała pomoc w 100%

1 materiały szkolne

2 wsparcie finansowe

6 w miarę możliwości, ciężko stwierdzić

1 dziecko będzie zawsze przygotowane do zajęć (!!!),

1 motywowanie dziecka do nauki

1 kontakty z wychowawcą

1 wpajanie dziecku szacunku do pracy nauczyciela, do otoczenia; wpajanie uniwersalnych wartości

1 nic

REKOMENDACJE

1. Wychowawcy powinni zachować czujność i otoczyć wsparciem uczniów (5% - zdaniem rodziców), którzy niechętnie wracają do szkoły po nauce zdalnej.
2. W sposób szczególny otoczyć opieką dzieci nieśmiałe, przejawiające trudności w nauce, wrażliwe (podatne na stres), uczniowie sprawiający problemy wychowawcze. Praca wychowawcza w klasie uzupełniona oddziaływaniami pedagoga i psychologa (w trudniejszych przypadkach).
3. Podjąć działania (zwłaszcza w pierwszym semestrze), które wpłyną na lepszą integrację klasy.
4. Zapewnienie w szkole poczucia bezpieczeństwa i miłej atmosfery to ważny element oczekiwań rodziców (40 odpowiedzi rodziców).
5. Nadal należy pracować (nauczyciele, specjaliści) nad poczuciem bezpieczeństwa w klasach: organizowanie przemyślanych i odpowiednio zaplanowanych działań integrujących zespoły klasowe, badania socjometrycznego (listopad), przestrzegania ustalonych w klasie zasad oraz realizację programów profilaktycznych.

6. Umożliwić nauczycielom udział w szkoleniach dotyczących realizacji programów profilaktycznych (każdy nauczyciel powinien być przeszkolony do realizacji programu „Spójrz Inaczej”).
7. Przeprowadzenie (pedagog, psycholog) zajęć dotyczących tematyki: w klasach I prezentacja dotycząca „Wirusa covid-19”, klasy II dotyczące emocji, klasy III radzenie sobie ze złością.
8. Wykorzystać potencjał rodziców dotyczący deklarowanej pomocy szkole.

Zbiorcze podsumowanie ankiet w klasach opracowali **wychowawcy klas I-III.**

Zbiorcze podsumowanie ankiet oraz wnioski opracowała **Beata Dubas**

Rekomendacje opracowała **Lucyna Cichewicz**